



Yttrande över betänkandet Arbetslivskriminalitet; upplägg, verktyg och åtgärder, fortsatt arbete (SOU 2025:25)

A2025/00273

Universitets- och högskolerådet (UHR) berörs av betänkandet som samordnande myndighet för yrkeskvalifikationsdirektivet 2005/36/EG och lämnar därför synpunkter på de delar i betänkandet som rör reglerade yrken.

1.6.1. Åtgärder kopplade till vissa reglerade yrken

Nya och ändrade krav för tillträde till och utövande av ett reglerat yrke, såsom införande av krav på kontinuerlig fortbildning, ska genomgå ett så kallat inremarknadstest i vilket nödvändighet, lämplighet och proportionalitet i den föreslagna yrkesregleringen ska motiveras med hänsyn till de mål av allmänt intresse som är syftet att uppnå med regleringen. Kravet på proportionalitetsbedömning av yrkesreglering följer av antagandet av ett EU-övergripande regelverk och är implementerat nationellt genom Förordning (2020:757) om proportionalitetsprövning vid nya eller ändrade krav på yrkeskvalifikationer. I betänkandet saknas ett inremarknadstest för förslaget om införandet av kontinuerlig fortbildning för fastighetsmäklare.

Övriga kommentarer

5.1.5 Bör fler yrken regleras?

Yrket företagsförmedlare lyfts som exempel för vilket en yrkesreglering eventuellt skulle kunna bidra till att motverka arbetslivskriminalitet. Ett yrke kan regleras om det finns tvingande hänsyn till mål av allmänt intresse, vanligen konsument-, patient- eller arbetstagarskydd, men även bekämpning av bedrägerier eller förhindrande av skatteundanflykt kan vara tvingande mål av allmänt intresse. Yrkesreglering ska vara lämplig och proportionerlig för att säkerställa att det eftersträvade målet av allmänt intresse uppnås. För att kunna betecknas som ett reglerat yrke bör tillträdet till eller utövandet av yrket vara beroende av att man har en *särskild* yrkeskvalifikation. Det finns i dag ingen särskild yrkeskvalifikation som förbereder för yrket företagsförmedlare. Kvalifikationskravet ska vidare kopplas med motverkande av den risk som yrkesregleringen ska motverka. Sambanden mellan yrkesreglering, mål av allmänt intresse och motverkande av risker kopplat till det särskilda

kvalifikationskravet, bör styrkas med statistik, vetenskapliga rapporter eller utredningar.

5.5.3 Läkare och arbetslivskriminalitet

I yrkeskvalifikationsdirektivet art. 56 a finns bestämmelser om skyldigheter för behöriga myndigheter att meddela andra myndigheter inom EU om en yrkesutövare begränsas i eller förbjuds att utöva yrkesverksamhet, exempelvis på grund av brottslig handling eller bristande yrkesskicklighet. Skyldigheten gäller bland annat yrken inom hälso- och sjukvården. Det finns även skyldigheter att meddela andra myndigheter inom EU i de fall falska intyg har åberopats i en erkännandeprocess under yrkeskvalifikationsdirektivet.

Enligt uppgift från Eurostat 2022 finns det närmare två miljoner praktiserande läkare inom EU.¹

Under 2024 skickade de behöriga myndigheterna inom EU totalt:

- 530 varningar om begränsade eller indragna yrkesrättigheter grundade i tungt vägande skäl och avseende läkare.
- Två varningar om falska intyg. Varningarna avsåg yrkena apotekare respektive fotvårdare.

Varningsmekanismen inom yrkeskvalifikationsdirektivet är utformad för att förebygga risker som kan påverka såväl patientsäkerhet som skadeverkningar med påverkan på samhällsekonomi. En analys av de varningar som har skickats i systemet kan bidra till transparens i ett fortsatt arbete.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektör Eino Örnfeldt efter föredragning av nationell samordnare Lovisa Skeppholm i närvaro av avdelningschef Jerker Dahne.

Eino Örnfeldt

Lovisa Skeppholm, föredragande

Expedieras till:

Arbetsmarknadsdepartementet

Kommunikationsenheten

Utbildningsdepartementet, Sara Bringle

Utrikesdepartementet, Febe Westberg

¹ [Healthcare personnel statistics - physicians - Statistics Explained - Eurostat](#)